

VIJFDE EDITIE
MEI
2009

ZO

EEN BETER NEDERLAND



**DE SP EUROPA-
LIJSTTREKKER:
"STOP BRUSSELSE
BEMOEIZUCHT"**

**AGNES KANT:
EEN NIEUWE KOERS
VOOR NEDERLAND**

**DOE DE EUROPA-QUIZ!
(KENT U DE GEKTE VAN
DIE BRUSSELSE KERMIS?)**

**WEET U RAAD
MET DE CRISIS?
MAAK KANS OP
EEN REIS
NAAR BRUSSEL**

**JAN
MARIJNISSEN**



FOTOGRAFIE: ARI VERSLUIS

SP-PRIJSVRAAG OOGST IDEEËN VOOR BETER OV

DE BUS STOPT WAAR U WILT

61,6%

Geveld door een hernia zag ik op 1 juni 2005 thuis vanaf de bank op tv de uitslag: 61,6%! Nederland had in grote meerderheid het voorstel voor een Europese Grondwet verworpen. Ik zag de bedremmelde gezichten van de voorstanders van de Grondwet. Zij waanden zich onoverwinnelijk. Hun kamp bestond uit CDA, PvdA, VVD, GroenLinks en D66, en ook nog eens de regering en de top van de vakbonden en VNO. Bovendien hadden ze vele miljoenen (gemeenschapsgeld!) tot hun beschikking voor propaganda. Op die avond – een feest voor de democratie – sprak het volk echter een hard oordeel over hen uit en zei in meerderheid: U vertegenwoordigt ons niet!

Sommige politici raakten na de uitslag in een persoonlijke identiteitscrisis. Wisten zich geen raad. Ze wilden een ander volk, want wat moet je met mensen die het maar niet willen begrijpen? 'We willen toch het beste voor ze? We hebben nog zó gezegd: Als jullie tegenstemmen dan gaat het licht uit en komt er oorlog. En nóg luisteren ze niet naar je', zo kon je in de wandelgangen van de Tweede Kamer horen.

Tegen Balkenende werd gezegd: 'Verzin een list!' En dat deed hij, samen met de Franse regering en de Europese Commissie. 'We maken een nieuwe kaft om die Grondwet, en we noemen het stuk geen Grondwet maar Verdrag. En we veranderen wat kleine, ondergeschikte dingen aan de inhoud. Dan hebben we iets nieuws en kunnen we zeggen: *We hebben naar u geluisterd, en dit is het resultaat.*' Resultaat? Dictaat! Want men sprak ook af: Het volk komt er niet meer aan te pas. 'Omdat het geen Grondwet is, maar een 'gewoon' Verdrag volstaat de mening van het parlement', zo legde Balkenende uit.

De gang van zaken is typerend voor alles wat met Europa te maken heeft. Heel veel achterkamertjes, heel veel lobbyisten, heel veel bedotterij. Democratie en Europa gaan heel moeilijk samen. Daarom ook heeft de meerderheid van de mensen 'nee' gezegd tegen nóg meer overdracht van bevoegdheden aan Brussel. Brussel speelt al op veel terreinen de baas. Uit recent onderzoek van de Universiteit van Amsterdam blijkt dat de Nederlanders nu nog minder vertrouwen in Brussel hebben dan vier jaar geleden. Laten we – met het oog op de naderende verkiezingen voor het Europees Parlement – ons de vraag stellen: Wat is de rol van de EU geweest in de aanloop naar de huidige crisis? De EU is ooit ontstaan als poging oorlog op dit continent uit te bannen. Beter samen aan tafel en koppen tellen, dan koppen snellen, was het idee. Het is de grote verdienste van de visionairs van toen dat zij Europese samenwerking tot stand hebben weten te brengen en zo oorlog tussen landen op dit continent hebben weten te voorkomen. *So far, so good.*

Vanaf begin jaren negentig ging het met de Europese samenwerking de verkeerde kant op. De agenda werd steeds meer bepaald door het internationale bedrijfsleven. Men wilde een – liefst zo groot mogelijke – interne markt. De Unie werd dus fors uitgebreid. De binnengrenzen vervielen, en de euro werd geïntroduceerd. Nog een wens van het bedrijfsleven: Europa moet één land worden, met een eigen regering. En nog een: de koers van Europa moet die van het neoliberalisme worden. Privatisering, flexibilisering, deregulering werden opgelegd aan de lidstaten. Zo ontstond het casinokapitalisme, waar we nu de gevolgen van ondervinden. De Nederlanders en de Fransen zagen het goed toen ze 'nee' zeiden tegen de Europese grondwet. Zij willen, net als iedereen, baas in eigen huis blijven: wel zo democratisch, en in zijn uitwerking wel zo sociaal. Wij willen minder Brussel. Ik vraag u om onze inzet te steunen. Door op 4 juni SP te stemmen.

De jury onder leiding van Kamerlid Emile Roemer had het er maar druk mee: niet minder dan 103 ideeën ter verbetering van het OV in Nederland kwamen binnen bij de SP. Er kon er maar één de beste zijn: Lenie Deiman uit Assen. Zij kreeg van Emile een reischeque voor een lang weekend Berlijn. De SP legt haar idee voor aan de staatssecretaris. Wie weet hebben we straks een bus die precies stopt waar ú op wilt stappen.



Winnares Lenie Deiman heeft haar idee gebaseerd op de Turkse dolmus. Ze schreef: "Een dolmus is een klein personenbusje voor ongeveer negen personen die korte trajecten rijdt, met een vast bedrag per rit en zonder vaste halteplaatsen. Wel heeft dit busje een vaste route. Als je wilt instappen steek je je hand op. Een geweldig systeem. Wat mij betreft mag het direct ingevoerd worden in Nederland."

Tijdens de feestelijke uitreiking van haar prijs zegt ze tegen Emile Roemer: "Nu reis ik af en toe met het openbaar vervoer. Maar als ik ergens moeilijker kan komen of de reis duurt te lang, dan pak ik de auto. Zo'n systeem van meer busjes die je gewoon met hand op steken kunt laten stoppen zou in veel regio's een uitkomst zijn." Net als veel andere inzenders zou Lenie verbetering van reisinformatie toejuichen. Want: "Veel mensen willen best met het openbaar vervoer, maar dan moet je wel zonder gedoe op de plek van bestemming kunnen komen."

Na overhandiging van de cheque en bloemen geeft Emile aan dat hij het idee aan de staatssecretaris zal voorleggen met het voorstel om ergens in Nederland een proefproject te starten. Zo is ook het SP-idee van de snelwegbus in 2006 door de Tweede Kamer en de staatssecretaris omarmd en is afgelopen maart een pilot met snelwegbussen gestart in de regio Utrecht.

Juryrapport

De jury prijst het winnende idee vooral om haar eenvoud. Het busvervoer in Nederland zit in een neerwaartse spiraal: legere bus-

sen leiden tot minder busdiensten, waardoor nog meer reizigers de bus de rug toe keren. Deze trend moet gekeerd worden. Daar levert dit idee met de kleinere bussen een oplossing voor. De kleinere bussen kunnen aanvullend op de bestaande busdiensten ingezet worden om mensen vanaf de deur naar een busstation of treinstation in de buurt te brengen.

De kracht van dit idee zit in de flexibiliteit. Niet langer ver lopen naar de bushalte, maar gewoon de bus aanhouden. Daarnaast kan deze busdienst afhankelijk van de drukte relatief makkelijk vaker ingezet worden. De reiziger komt hierdoor centraal te staan, in plaats van de buslijn.

FOTOGRAFIE: ROB VOSS

EERVOLLE VERMELDINGEN

Tonny Verdijk uit Boxmeer heeft een creatief idee om reizigers duidelijk te informeren over de aansluitingen tussen de trein en de bus. Dit kan door op elk station één of meerdere monitoren te plaatsen waarop reizigers het adres van hun bestemming kunnen intoetsen. Dan zien ze direct waar ze hun eerstvolgende bus of trein kunnen vinden. Nu kunnen reizigers wel thuis op de computer van tevoren een uitdraai van de reis maken. Die is echter vaak niet up-to-date als er wijzigingen zijn. Bovendien hebben nog niet alle mensen een computer of maken mensen ook nog wel eens een onverwachte reis.

Joke Heemink uit Haaksbergen zet vooral in op de werkende mensen die nu vaak met de auto reizen. Ze wil langs de snelwegen een soort buspooling laten rijden die mensen naar hun werk en terug brengen. Vooral in de Randstad kan dat een grote uitkomst zijn. Daarnaast pleit ze ervoor dat bedrijven zelf hun medewerkers ophalen vanaf een vaste carpoooplek. Ook zouden deze bedrijven meer met variabele werktijden moeten werken. Als prikkel om het openbaar vervoer te gebruiken moeten werknemers die de auto laten staan een jaarlijks presentje krijgen, zoals een weekendje Parijs of Londen voor het hele gezin. Of Berlijn.

Coen Zoutman uit Westerlee wil dat er een deeltijd-jaarkaart voor het openbaar vervoer komt. Voor deeltijdwerkers is de auto nu vaak praktischer en goedkoper, want voor het openbaar vervoer moet telkens een los kaartje gekocht worden waardoor ze ook geen aanspraak kunnen maken op kortingsregelingen. Als er voor deze deeltijdwerkers ook een speciale kaart komt, zal dit meer mensen tot gebruik van de trein en de bus verleiden.

Daarnaast wil hij graag dat elk gezin een vast bedrag per jaar extra gaat betalen, waardoor de prijs per reis met het openbaar vervoer gehalveerd kan worden en de kwaliteit verbeterd kan worden. Beter en goedkoper ov dus.

U HOEFT DE SP GEEN DAG TE MISSEN!

WWW.SP.NL

Kortetermijnwinsten. Buitensporig veel macht voor aandeelhouders. Schandalig hoge bonussen. Graaien aan de top. Kapitaal en woekerwinsten belangrijker maken dan al het andere. Alles aan de markt overlaten. En de snelle jongens van het flitskapitaal kritikloos hun gang laten gaan.

En nu zitten we met de brokken. De kredietcrisis is overgegaan in een wereldwijde recessie. In Nederland heeft het kabinet nog weinig gedaan om de enorme dreun waar het kapitalistische systeem tegenaan is gelopen, op te vangen. Een opdonder waar het neo-liberalisme zelf om gevraagd heeft. En die vooral zeer doet bij mensen die geen schuld hebben aan de crisis. Gewone mensen.

VAN HET KABINET KOMT WEINIG ZINNIGS... EN DAAROM LUISTEREN WE LIEVER NAAR U. DUS:

GEEF ONS UW OPLOSSING VOOR DE CRISIS!

EN MAAK KANS OP EEN GRATIS WEEKEND BRUSSEL

SP-Tweede Kamerlid Paul Ulenbelt beoordeelt met een deskundige jury alle inzendingen. Het beste idee wordt beloond met een gratis en geheel verzorgd lang weekend Brussel, hoofdstad van de EU.

Breek Paul Ulenbelt de bek niet open over de crisis, de gevolgen voor gewone mensen en de passieve houding van het kabinet. Hij zegt: "De bankiers zijn de boeven, de burgers betalen. Bankiers krijgen bonussen, burgers verliezen banen. Het is de wereld op zijn kop. Lonen worden door de regering onder druk gezet, pensioenen worden bevroren, uitzendkrachten vliegen eruit, jongeren vinden moeilijk werk en massawerkloosheid dreigt.



FOTOGRAFIE: MICHIËL WIJNBERGH / HOLLANDESE HOOGTE

Het kapitalisme slaat keihard toe. Dat systeem is verrot. Oude recepten werken niet. Een andere koers is nodig. Een sociale koers."

Stuur uw idee uiterlijk 15 juli per e-mail naar sp@sp.nl of via de post naar Tweede Kamerfractie SP, o.v.v. Crisis, Postbus 20018, 2500 EA Den Haag.

Uit alle inzendingen zal een deskundige jury onder leiding van Paul Ulenbelt het meest praktische idee aanwijzen. De winnaar mag zich verheugen op een gratis en geheel verzorgd lang weekend naar Brussel.



AGNES KANT: "DE CRISIS IS HET GEVOLG VAN VERKEERDE POLITIEK"

Pagina 4



EUROPALIJSTTREKKER DENNIS DE JONG LEGT UIT WAAROM NEDERLAND MINDER BRUSSEL WIL

Pagina 7



MINDER SLOOP EN MEER SAMENHANG IN DE BUURT DANKZIJ DE SP HUIZEN EHBO

Pagina 11

WINNAAR BABY-QUIZ

In ZO nummer 4 drukten we acht baby- en kinderfoto's van Kamerleden af. Herkende u de volksvertegenwoordigers als hummel, dan kon u uw antwoorden inzenden en meedingen naar een boekenbon t.w.v. € 50,-. Deze is gewonnen door Flor Schriek uit Alphen a/d Rijn. Zij krijgt de bon thuisgesturd.

DE OPLOSSINGEN



Emile Roemer (1962)



Agnes Kant (1967)



Ronald van Raak (1969)



Harry van Bommel (1962)



Paul Ulenbelt (1952)



Renske Leijten (1979)



Jasper van Dijk (1971)



Jan Marijnissen (1952)

Arend van Dam



AGNES KANT:

“VERHOOGING AOW-LEEFTIJD IS VOOR ONS ONBESPREEKBAAR”

De regering wil de crisis laten betalen door gewone mensen. Terwijl de schuldigen buiten schot blijven, worden gepensioneerden en zieken gestraft. Agnes Kant: “Het is verbijsterend hoe hardleers andere politieke partijen zijn.”



Welk rapportcijfer geef je het kabinet voor zijn crisisplannen?

“Het is allemaal zwaar onder de maat. Je zou een paar punten kunnen geven, een 4 misschien, voor de investeringen die de regering doet. Zonder investeringen verergert de crisis. Maar het is te weinig. En het is een gemiste kans om niet te kiezen voor investeringen die Nederland menselijker en socialer maken. Er wordt geen geld gestoken in sociale woningbouw waar een schreeuwend tekort aan is, in buurtverpleeghuizen waar mensen in een vertrouwde omgeving oud kunnen worden, of het spoor om eindelijk de Nederlandse wegen wat te ontlasten.”

Toch zegt de regering dat ze doet wat ze kan...

“Uit de plannen blijkt overduidelijk dat de regering niets heeft geleerd van de crisis. De gekozen bezuinigingen treffen voornamelijk de mensen die totaal geen schuld hebben aan de crisis. Die gewoon al jarenlang hard werken voor hun loon. Die mensen worden nu geacht akkoord te gaan met loonmatiging en in de publieke sector zelfs met de nullijn, dus bevrozing van salarissen. Uitkeringen worden ook bevroren.

Daarnaast wil de regering bezuinigen op de zorgtoeslag, omdat er te veel mensen gebruik van zouden maken. De zorgtoeslag is ingevoerd omdat de niet-inkomensafhankelijke premies, inmiddels zo'n 1100 euro voor veel mensen veel te hoog zijn ten opzichte van hun inkomen. Als je daarop bezuinigt, tref je mensen die dat geld hard nodig hebben, direct in hun portemonnee. En dan willen ze nog miljarden bezuinigen op de zorg zelf, voornamelijk door nog meer marktwerking in te voeren. Op welke planeet hebben die ministers gezeten? Zien zij dan niet dat de marktwerking de

zorg alleen maar slechts heeft gebracht? Sterker nog, er is op dit moment zelfs sprake van een zorgcrisis. De kwaliteit van de zorg is niet verbeterd, er wordt niet efficiënter gewerkt en het is niet goedkoper geworden. Ziekenhuizen sluiten, er vallen honderden ontslagen in de thuiszorg en gehandicapteninstellingen gaan over de kop door mislukte vastgoeddeals. Wie markt zaait, zal commerciële rampen oogsten. Het is echt verbijsterend te zien hoe hardleers sommige politici zijn. Je zou toch zeggen in crisistijd: solidariteit juist nu!”

De vrije markt heeft ons toch ook veel welvaart gebracht?

“Maar hoe stabiel is die welvaart als het graaigedrag van aandeelhouders en financiële instellingen kan leiden tot een diepe recessie van de reële, gewone-mensen-economie? Bovendien, wat doen we met die welvaart? De mensheid heeft op veel punten grote technologische en economische vooruitgang geboekt. Het neoliberalisme heeft echter verhinderd dat deze vooruitgang de samenleving menselijker en socialer heeft kunnen maken. We hebben internet op onze mobiele telefoons, maar kunnen ouderen niet eens een eigen kamer bieden in een verpleeghuis of voorkomen dat ze ondervoed raken. En we hebben grote moeite om ons onderwijs op acceptabel niveau te krijgen en te houden. De huidige crisis is het resultaat van verkeerde politiek. Ze is geen uitloeijsel van een uitvoeringsfout, maar van een systeemfout.”

Daarom presenteert de SP het plan Een Nieuwe Koers voor Nederland. Leg eens uit?

“Nieuwe solidariteit; dat we nou eindelijk eens echt eerlijk gaan delen. Maak die kinderbijslag inkomensafhankelijk, en de zorg-

SP PRESENTEER

premies ook. Als je dat goed aanpakt, hoef je helemaal niet te bezuinigen op de zorgtoeslag. En bezuinig niet op de zorg door meer marktwerking toe te laten, maar snijd in de bureaucratie."

De AOW-leeftijd: houd je die op 65 dan is 't toch niet te betalen?

"AOW op je 65ste is een verworvenheid waar niet aan getornd mag worden. Dat zeggen wij en heel veel mensen met ons. Die hele discussie over de betaalbaarheid van de AOW is misleiding. Veel mensen rond de pensioengerechtigde leeftijd zijn helemaal niet meer in staat te werken of zijn door hun werkgever afgedankt om andere redenen. Daarom werkt op dit moment maar een derde van de mensen tussen 60 en 65 jaar. Nou kunnen we die mensen wel proberen te dwingen aan het werk te gaan en blijven tot hun 67ste, maar er zijn ook nog duizenden jongere mensen die we graag aan de slag zouden zien. Begin daar dan eerst mee. Wat betreft de betaalbaarheid is het helemaal niet nodig om mensen door te laten werken tot hun 67ste jaar. De extra belastinginkomsten uit de pensioenen wegen op tegen de extra uitgaven voor de AOW. Deze regering kiest ervoor de AOW-leeftijd te verhogen om het door de crisis geslagen financiële gat te betalen. Dat is een asociale keuze. Want ze laat de hypotheekrente-af trek voor huizen van meer dan een miljoen euro gewoon bestaan. Ouderen moeten dus na hun 65ste doorwerken om de subsidie op villabezit in stand te houden. Volgens mij heeft dat niks met solidariteit te maken. Nee, verhoging van de AOW-leeftijd is voor ons onbespreekbaar."

"DE REGERING HEEFT NIETS GELEERD VAN DE CRISIS"

4 juni zijn de verkiezingen voor het Europees Parlement; waarom moeten we SP stemmen?

"Omdat ook daar grote behoefte is aan een andere koers. Eigenlijk is daar na de afwijzing van de Europese Grondwet in 2005 exact hetzelfde gebeurd als nu hier met de crisis. Even was er de schrikreactie: *het moet nu anders*, maar vervolgens verviel men in het oude gedrag. Europa is nog steeds neoliberal, dankzij de Europese liberalisering van de postmarkt worden de postbodes van TNT nu onder druk gezet om vijftien procent loon in te leveren. Europa bemoeit zich nog steeds te veel met Nederland, het is te bureaucratisch en verspilt en er wordt te veel geld rondgepompt. Onze slogan is niet voor niets *Minder Brussel*."

De Nieuwe Koers stelt betrokkenheid als norm. Hoe verkrijgt je betrokkenheid?

"Door mensen te betrekken. Door ze direct aan te spreken en de mogelijkheden te bieden hun stem te laten horen. Als mensen betrokken zijn, willen ze weer knokken voor hun straat, voor voorzieningen in hun buurt, tegen verwaarlozing. Jarenlang hebben het geld, de aandeelhouders, mensen in directiekamers en kabinetten met oogkleppen bepaald wat er moest gebeuren. Er is zoveel onmacht en cynisme gekweekt bij de gewone mensen door de publieke zaak te verkopen, door de menselijke factor te schrappen, mensen op afstand te zetten. Veel mensen zijn het hartgrondig met ons eens dat het anders moet, dat zorg, onderwijs, nutsbedrijven en openbaar vervoer van ons allemaal zijn en niet aan de markt moeten worden gelaten. We willen weer de zeggenschap grijpen over onze buurt, ons onderwijs, onze zorg en de bedrijven waar we werken. Daarom voeren we volop actie om de verkoop van de publieke energiebedrijven Essent, NUON en Eneco tegen te gaan. En gaan we als SP zorgbrigades opzetten. Om samen met de mensen te onderzoeken waar de zorg te kort schiet, verbeteringen te eisen en met acties af te dwingen."

Hoe weet jij zo goed wat er leeft onder de mensen?

"Door het ze te vragen. Door bedrijven en instellingen te bezoeken of gewoon langs de deuren te gaan. Te *buurten in de buurt*, zoals we dat bij de SP noemen. Daar horen we wat er speelt, kunnen we testen of we als partij nog op het goede spoor zitten en krijg we nieuwe ideeën. Dat zijn echt uitjes voor mij naast de debatten in de Tweede Kamer. Het is heerlijk om gewone mensen tegen te komen. Het voorkomt dat je vervreemd van de maatschappij, wat een groot gevaar is van het werk in de Tweede Kamer."

Je voert dag in dag uit debatten in de Kamer en acties op straat. Heb je geen zin in vakantie?

"Ik heb altijd zin in vakantie, maar ik heb ook altijd zin om politiek actief te zijn, in welke vorm dan ook. Op het moment dat je werk in een sleur raakt, ga je verlangen naar vakantie en dat is bij mij nooit zo. In de zomer vier ik vakantie meestal thuis in Doesburg. Dan vind ik het heerlijk om op te staan wanneer ik wil, de kranten uit de bus te trekken en met een kop koffie aan mijn houten tuintafel onder de boom in mijn tuin te gaan zitten lezen. En ik hoef echt niet mijn hoofd helemaal leeg te hebben als ik vrij ben. Mijn leven is politiek, dus zo gauw ik de krant opensla, begint het denkwerk weer over hoe we Nederland menselijker en socialer kunnen maken. Ach eigenlijk ben ik altijd vrij in die zin, vrij om me in te mogen zetten voor wat ik belangrijk vind."

TEKST: DANIEL PETERS
FOTOGRAFIE: WILLEM DE ROON



"OP WELKE
PLANEET
HEBBEN DIE
MINISTERS
GEZETEN?"

Menselijke waardigheid, gelijkwaardigheid en solidariteit zijn de morele uitgangspunten van SP's alternatief voor het falende neoliberalisme.

VOORUITGANG BEGINT BIJ HET BESTRIJDEN VAN ACHTERSTAND

Daarom bestrijden we de armoede. Het sociaal minimum wordt structureel verhoogd, de kinderbijslag inkomensafhankelijk. Werken geeft mensen perspectief en een fatsoenlijk loon. Flexwerkers en uitzendkrachten krijgen meer zekerheid.

WERKNEMERS KRIJGEN MEER ZEGGENSCHAP

De factor arbeid wordt geëmancipeerd. Besluiten over de koers van het bedrijf en de arbeidsvoorwaarden worden in samenspraak genomen. Het aandeelhoudersbelang komt op het tweede plan. Werknemers kiezen de helft van de Raad van Commissarissen.

DE ZORG IS IETS VAN MENS TOT MENS, NET ALS HET ONDERWIJS

De menselijke maat is de norm. Geen anonieme bureaucratieën meer, maar mensen die mensen helpen en onderwijzen.

EEN NATIONALE ZIEKTEKOSTENVERZEKERING DEKT ALLE NOODZAKELIJKE ZORG

De premie wordt naar draagkracht geheven.

SCHOLEN ZIJN OVERZICHTELIJK VOOR DE KINDEREN DIE ER LEREN

Onderwijzers en leraren zijn goed opgeleid en vaardig. Bijgevolg genieten ze veel gezag.

DE PUBLIEKE SECTOR IS VOLLEDIG IN HANDEN VAN DE OVERHEID

Die is immers door de burgers daartoe gemachtigd bij verkiezingen. Marktwerking vinden we alleen nog in de private sector, onderworpen aan regels voor eerlijke concurrentie, sociale rechten en duurzaamheid.

DE WERKERS IN DE PUBLIEKE SECTOR KRIJGEN ALLE VERTROUWEN EN STEUN

Beroepseer en professionele autonomie worden bevorderd en goede kwaliteit staat altijd voorop. Stopwatch en formulier zijn vervangen door inzet en toewijding, professionaliteit en vertrouwen.

WONINGCORPORATIES ZIJN EIGENDOM VAN DE HUURDERS

Ze zijn georganiseerd op buurtniveau, en werken samen ten behoeve van nieuwbouw, renovatie en onderhoud.

DE BUURT, DE SCHAAL VAN DE TOEKOMST

De thuiszorg is georganiseerd in buurtzorg-teams. Buurten krijgen kleinschalige buurtverpleeghuizen en verzorgingshuizen, politieposten en een eigen basisschool. VMBO-leerlingen gaan voor hun opleiding onder andere klussen in hun eigen buurt.

MENSEN HEBBEN ZEGGENSCHAP OVER HUN BUURT, VOELEN ZICH DAARDOOR MEER BETROKKEN

Wie zich verantwoordelijk voelt, zal zich ook meer voor zijn buurt en medebewoners willen inzetten. Het zal leiden tot minder weggijken, en meer omkijken naar elkaar.

ALLES OVER DE NIEUWE KOERS OP WWW.EENNIEUWKOERSVOORNEDERLAND.NL

T EEN NIEUWE KOERS VOOR NEDERLAND

WAT WEET U VAN DE EU?

GRENZELOZE EUROPA-QUIZ

Dat de Europese Unie steeds vaker beslist wat er bij ons moet gebeuren, weten veel mensen wel. Maar hoe zit het precies met die Brusselse kermis? Test uw kennis.

- In het referendum van 2005 was de meerderheid in Nederland tegen invoering van een Europese Grondwet. Hoeveel procent zei nee?**
A 50,6% B 55,1% C 61,6%
- Wie zei: "Als er weer iets komt dat ook maar enigszins lijkt op wat het Grondwettelijk Verdrag heette, zal dat weer via een referendum moeten lopen"?**
A Jan Marijnissen B André Rouvoet C Wouter Bos
- Lobbyisten proberen namens grote bedrijven en machtige organisaties bij de Europese Commissie en het Europees Parlement voortdurend invloed uit te oefenen. Hoeveel zijn er in Brussel actief?**
A 15.000 B 1.500 C 150
- Hoe hoog was de opkomst van Nederlandse kiezers bij de laatste verkiezingen voor het Europees Parlement (2004)?**
A 39% B 49% C 69%
- Hoeveel geeft de Europese Unie uit aan reclame om zichzelf te promoten?**
A 24 miljoen euro B 2.400 miljoen euro C 240 miljoen euro
- Het Europees Parlement vergadert in Brussel én Straatsburg. Elke maand verhuizen de europarlementariërs van Brussel naar Straatsburg en terug. Hoeveel kost dat verhuizen per jaar?**
A 200 miljoen B 100 miljoen C 50 miljoen
- Hoeveel euro betaalt Nederland jaarlijks aan Brussel?**
A Bijna 440 miljoen B Bijna 4,4 miljard C Bijna 44 miljoen
- Vanaf 1957 hebben tal van verdragen tussen Europese landen uiteindelijk geleid tot de EU. Sinds '57 was er binnen de EU geen sprake meer van:**
A Inzakken van de aandelenbeurzen. B Oorlog tussen staten
C Epidemieën
- Wat hoort niet in het rijtje thuis?**
A Fietspaden in Drenthe B Geveltuinen in Amsterdam
C Groene daken in Rotterdam
- Hoeveel landen zijn lid van de EU?**
A 29 B 27 C 25
- Waar of niet waar?**
Het vrije arbeidsverkeer vanuit nieuwe lidstaten is een goede zaak, want goedkope arbeid is goed voor ieders portemonnee.
- Waar of niet waar?**
Nestlé, Heineken, DSM en Schiphol hebben miljoenen euro's Europese landbouwsubsidie ontvangen.
- Waar of niet waar?**
De meerderheid van de Nederlandse wetten is gebaseerd op Europese besluiten.
- Waar of niet waar?**
Dankzij Europa kunnen we terrorisme en criminaliteit beter dan ooit bestrijden.



ILLUSTRATIE: AREND VAN DAM

ANTWOORDEN

1 – C Maar toch heeft de regering ingestemd met het Verdrag van Lissabon, dat volgens de meeste regeringsleiders ongeveer hetzelfde is als de afgewezen Grondwet. Daarom is de SP tegen dat verdrag onder het motto: baas in eigen huis.

2 – C Hij beloofde dit vóór de Tweede Kamerverkiezingen van 2006. Maar Bos krabbelde terug en en André Rouvoet deed hetzelfde, omdat hun partijen PvdA en Christen Unie waren toegestreden tot het kabinet dat tegen een referendum was. De SP probeerde alsnog een volksraadpleging te verkrijgen, maar de PvdA blokkeerde dat. De mening van gewone mensen telt kennelijk niet in Europese kwesties.

3 – A Van hen werkt ongeveer 85% voor het bedrijfsleven. De SP wil dat alle lobbyisten zich openbaar laten registreren om toezicht mogelijk te maken. Want Europa blijkt te staan voor werkgeversbelangen, achterkamerpolitiek en veel macht voor een kleine groep Bobo's. Hoogtijd om daar verandering in te brengen.

4 – A Dus van elke 100 gingen er 61 niet stemmen. Europa staat voor veel mensen ver van hun dagelijks leven en de meeste weten niet wat het Europees Parlement doet. Het gezegde luidt: onbekend maakt onbemind.

5 – B Jazeker, 2,4 miljard euro. Dat is méér dan Coca Cola wereldwijd

uitgeeft aan reclame. Voorbeeld: de Europese Commissie gooit er dit jaar 1,8 miljoen euro tegenaan om de Ieren in een tweede referendum over de opvolger van de Europese Grondwet alsnog 'ja' te laten zeggen. Over verspilling gesproken...

6 – A Meer dan één miljoen burgers hebben hun handtekening gezet tegen deze verspilling. Maar die lapt de EU aan haar laars. De SP wil dat aan die krankzinnige situatie een einde komt. Dat is beter voor de besluitvorming en nog veel beter voor de belastingbetaler. Europa heeft een gat in de hand.

7 – B Omgerekend € 268,- per Nederlander, dus al gauw duizend euro voor een gemiddeld gezin. Dat is de hoogste bijdrage in de Europese Unie. Van de SP mag 't een stuk minder. Bedenk ook dat de Europese Rekenkamer al zestien jaar op rij géén goedkeurende verklaring over de besteding van al die miljarden wil afgeven. Europa is veel te duur.

8 – B Samenwerking heeft geleid tot vrede en groei van de welvaart. Europa heeft wel degelijk haar voordelen en goede kanten. De SP is niet tegen Europese samenwerking. Maar samenwerking is iets heel anders dan het overhevelen van bevoegdheden naar Brussel, zoals nu gebeurt.

9 – C A + B kregen subsidie uit Brussel. Twee voorbeelden van het rondpompen van geld door rijke lid-

staten, zonder Europese noodzaak. Zinloze geldsmijterij, die van de SP stoppen moet.

10 – B Het aantal leden van de EU is snel gegroeid. Bulgarije en Roemenië zijn te snel toegelaten. Dat mag met Turkije niet gebeuren. Dat land zal eerst een fatsoenlijke democratie moeten worden met vrijheid van meningsuiting, rechten voor de minderheden (Koerden) en erkenning van Cyprus. Zo is het afgesproken en de SP vindt dat die voorwaarde keihard moet gelden.

11 – Niet waar. Want werknemers uit met name Oost-Europa worden uitgebuit én verdringen Nederlandse werknemers en kleine ondernemers. Eén van vele voorbeelden waarin de Europese vrije markt meer kwaad doet dan goed.

12 – Ja, écht waar! Elk commentaar overbodig...

13 – Waar. De SP is daar niet blij mee; samenwerking oké maar verregaande bemoeizucht en ondemocratische bepalingen van bovenaf zijn niet acceptabel. De rol van de Tweede Kamer en van de nationale parlementen in de andere EU-landen moet weer sterker worden.

14 – Niet waar. Door het opheffen van de binnengrenzen is het een stuk moeilijker om personen te controleren en ze op tijd te ontdekken als ze terreur willen zaaien. De SP pleit voor voldoende toezicht op de interne grenzen.

UW SCORE

Voor elk goed antwoord op de vragen 1 tot en met 10 krijgt u 3 punten. Voor elk goed antwoord op de vragen 11 tot en met 14 noteert u 2 punten.

0 – 5 PUNTEN:

tja... kunt u Europa wel aanwijken op de wereldbol? Zo ja, noteer dan een extra puntje, als stimulans om iets meer over Europa aan de weet te komen.

6 – 15 PUNTEN:

u voelt zich vast niet zo betrokken bij Europa. Wie wel? Wellicht zal de website www.minderbrussel.nl u verbazen: Europa heeft meer met uw dagelijks leven te maken dan u denkt!

16 – 25 PUNTEN:

niet slecht. Uw stem mag 4 juni zéker niet verloren gaan. Mogen we u stemadvies geven? Ga naar minderbrussel.nl

26 – 35 PUNTEN:

petje af. Europa maakt u niets wijs en uw hart klopt duidelijk links. Gefeliciteerd!

36 – 38 PUNTEN:

wauw! U bent een ultieme Europa-kenner. Baseert u uw mening ook graag op feiten en kennis van zaken? Dan zou u goed bij de SP passen.



FOTOGRAFIE: ALEX WOLF

SP-EUROPALIJSTREKKER DENNIS DE JONG

“STOP MET ZINLOOS RONDPOMPEN VAN GELD”

Waarom minder Brussel? Hoe voorkom je dat Brussel de baas wordt in Nederland? Wie komt er op voor gewone mensen in een bureaucratisch, bemoeizuchtig Europa? Dennis de Jong (53), lijsttrekker voor de SP tijdens de Europese Verkiezingen van 4 juni, legt het allemaal uit. En wat heeft hij toch met Marianne Weber?

Wat doet een keurige Europarlementariër in spe in Londen bij de demonstratie tegen de G20?

Lacht. “Nou keurig, dát valt wel mee. Ik heb al heel wat gedemonstreerd in mijn leven. De grote vredesdemonstraties in de jaren tachtig en de grote vakbondsbetogingen door de jaren heen, daar was ik bij. Protesteren tegen de G20, de twintig grootste industrielanden, is belangrijk. Die club is ondemocratisch, want alleen de landen met het meeste geld hebben het voor ’t zeggen. Deze top ging over het

gezond maken van banken. Er was géén aandacht voor de vraag wie de ellende hebben veroorzaakt; de graaiers. Het systeem wordt niet aangepakt en we gaan gewoon door op dezelfde voet. Zelfs in deze tijd steekt Shell-topman Van der Veer 8 miljoen euro in zijn zak.”

Welke maatregelen wil je dan?

“De SP wil een herverdeling van zeggenschap. Hoe is de Raad van Commissarissen van een concern samengesteld? Zitten daar te weinig mensen in die het belang van werk-

nemers en consumenten verdedigen, dan kun je erop wachten dat de boel wéér in elkaar stort.”

Hoe pak je dat aan?

“We moeten eerst nationaal aan verandering werken. De EU heeft een model opgezet voor de ordening van grote bedrijven, de *Europese Vennootschap*. Maar de medezeggenschap is daar niet in genoemd. Die laten ze over aan de onderhandelingen tussen werkgevers en werknemers. En ik kan het niet op de agenda zetten van het

Europees Parlement, want dat mag zelf geen wetsvoorstellen indienen. De te volgen weg is: eerst hier de vakbonden mobiliseren, dan moet de Tweede Kamer het op de agenda zetten en de minister in Brussel een voorstel laten doen.”

Wat irriteert je het meest aan de EU?

“Het neoliberalisme is op hol geslagen. Bedrijfslobby's hebben vermarkting verbreid om hun winsten te maximaliseren. Daardoor bemoeit Brussel zich met de postmarkt en moeten Nederlandse postbodes een uur langer werken voor vijftien procent minder salaris. Energiemarkt, zelfde verhaal. En de zorg moet ook meedoen. Vorige maand nog verloren ruim vijfhonderd mensen hun baan bij Orbis Medisch Centrum doordat dit nieuwe ziekenhuis in de concurrentiestrijd veel te veel had uitgegeven. De kosten die waren gemaakt konden nooit worden terugverdiend. Zoals altijd zijn de werknemers de dupe.”

Wat ga je als eerste doen in Brussel?

“Oppassen dat we niet op sleeptouw genomen worden in de Brusselse molen en als fractie ons eigen plan trekken. Ik zal veertig procent van de tijd in Nederland zijn. Ik wil contact blijven houden met de lokale SP-afdelingen en bijvoorbeeld bij acties zijn zoals *Red de Postbode*. We zullen ons op de belangrijkste commissies richten: Sociale Zaken en Interne Markt. Daar kunnen we invloed uitoefenen als we samenwerken in Verenigd Links. De PvdA heeft altijd de mond vol over sociale rechten. Maar als je dan ziet hoe ze stemmen: vóór een soepeler ontslagrecht. Nu gaan we ze aan hun beloften houden en zullen we ze op de huid zitten totdat ze hun sociale gezicht laten zien. Hetzelfde geldt voor het verdedigen van de Nederlandse belangen; is daarin niet met de PvdA samen te werken, dan zullen we dat via de media duidelijk maken.”

Wat ga je als eerste veranderen?

“We willen ons sterk maken voor een methode die toetst of Europese regels in overeenstemming zijn met sociale rechten en mensenrechten. Nu wordt er alleen maar gekeken of de concurrentie eerlijk is. Zo'n toets zouden we in samenwerking met de vakbeweging kunnen uitvoeren. Ik hoop dat de leren weer nee zeggen tegen het Verdrag van Lissabon. Dan wil ik in Nederland een discussie starten waarin de SP met belangrijke punten komt: recht op zorg, recht op huisvesting, rechten voor werknemers.”

En je wilt minder regels. Dat lijkt niet logisch met zoveel landen en inwoners in de EU.

“Je hoeft niet alles bindend op te schrijven. In de jaren 50 en 60 zijn er goede afspraken gemaakt. Op economisch gebied zijn de lidstaten beter gaan samenwerken en er zijn geen onderlinge oorlogen meer geweest sindsdien. Dankzij een paar basisregels. Nu geldt: noem een probleem en de EU komt met tal van regels en wéér een nieuw fonds. Zo nu ook weer het crisisfonds. Dat is vooral werkverschaffing voor de 160 duizend ambtenaren. Stop met dat zinloze rondpompen van geld! Het MKB vertelt me hoe bedrijven

gevangen zijn door het systeem van aanbesteden. Wil je vandaag computers vervangen, over een jaar de randapparatuur en zes maanden later de meubels in je kantoor, dan mag dat niet van Brussel. Moet allemaal tegelijk in één aanbesteding, waar een hele hoop papierwerk en juridische regels aan vast zitten. Grote bedrijven hebben mensen in dienst die het spel kennen. Maar de gewone bedrijven zijn de dupe. Tussen aanbesteding en toewijzing van een opdracht zit vaak een jaar. Zo kan een bedrijf toch niet werken? En dat terwijl de EU zelf voor de bouw van het 2 miljard euro kostende parlamentsgebouw in Straatsburg géén openbare aanbesteding heeft gedaan!”

Waarom kies je voor zo'n grote salaristap achteruit?

“Ik ga er 1000 tot 1500 euro per maand netto op achteruit. Ik ben tegen veel verdienen en grote inkomensverschillen. Ik heb het recht niet veel meer te verdienen dan een ander. Wat ik in het verleden voor mijn gevoel teveel had, heb ik altijd aan goede doelen gegeven.”



FOTOGRAFIE: ANP

Marianne Weber prijkt in Dennis' cd-kast

We hoorden dat je van Marianne Weber houdt?

“Klopt. Ik houd mijn hele leven al van Nederlandstalig, daar moeten mensen om lachen. Ik heb regelmatig benefietfeesten georganiseerd. En waar hadden de mensen de meeste lol bij? Juist, Nederlandstalig! Had ik *De Deurzakkers* erbij gehaald, ging iedereen aan de polonaise. Ik vind dat fantastisch: iedereen hossen. In de polonaise valt elk onderscheid tussen mensen weg.”

Hoe komt het dat jij zo op die mensenrechten zit?

“In de jaren zeventig, op de middelbare school, gingen de discussies altijd over verbetering van de wereld. Ik ging daar enorm in op. Ik voelde me aangetrokken door de sociaal-christelijke beweging, waarin thema's als vrede en mensenrechten een belangrijke plaats hadden. Ik werd lid van Amnesty International en wist al jong dat ik iets internationaals wilde gaan doen ter verdediging van kwetsbare mensen. Daarom werkte ik ook lange tijd op het gebied van het vluchtelingenbeleid. Een belangrijke drijfveer; werken aan een betere wereld voor iedereen. Jullie mogen gerust weten: ik kreeg een paar jaar geleden van ontroering tranen in mijn ogen toen priester/dichter Huub Oosterhuis tijdens een partijcongres zei: *het partijprogramma van de SP is de beste moderne vertaling van de Bijbel*.”

TEKST: ANTHONIE VERMEER
EN BERT VOSKUIL

WWW.MINDERBRUSSEL.NL

**COLUMN VAN
HARRY VAN BOMMEL**

 Tweede
Kamerlid

FOTOGRAFIE: ARI VERSLUJIS


VERRAAD

Toen ik in het onderwijs werkte, had ik een favoriete klas die mijn dag altijd goed kon maken. Met een glimlach fietste ik op die dagen naar school en terug. In ieder baan heb je hoogte- en dieptepunten maar ik mis die dagelijks arbeidsvreugde in de Tweede Kamer wel eens. Toch heb ik ook daar heel mooie momenten meegemaakt.

Het oorverdovende 'nee' tegen de Europese Grondwet in 2005 was zo'n moment. De erkenning van andere partijen in de Kamer dat ze zich hadden verkeken op de steun die er was voor dit gedrocht, was aangenaam. Na het Nederlandse 'nee' bleef het echter veel te lang stil. De pauze om te denken ging steeds meer lijken op een pauze in het denken. En toen was er ineens een nieuw verdrag: het Verdrag van Lissabon. Met mij concluderen wetenschappers en politiekanalisten dat dit verdrag voor 95 procent hetzelfde is als de verworpen Grondwet.

Ja, symbolen als vlag en volkslied zijn verdwenen uit de tekst maar politiek is het oude wijn in nieuwe zakken. Ook dit verdrag verzwakt de positie van Nederland, al was het alleen maar doordat allerlei veto-rechten worden weggegeven. In de toekomst kan Nederland, ook als het écht moet, op veel terreinen de Europese trein niet meer stoppen. Die dendert dan gewoon door. Omdat er zoveel overeenkomsten zijn tussen de Europese Grondwet en het Verdrag van Lissabon leek niets mij minder logisch dan een tweede referendum. Toen ik in de Kamer dat voorstel deed, kreeg ik onmiddellijk steun van D66, GoenLinks, de PVV en de Partij voor de Dieren. Daarnaast rekende ik op steun van de VVD en de PvdA. Die partijen hadden ook het eerste referendum gesteund. Het CDA vindt referenda maar onzin. Daar verwachtte ik niks van.

Was het referendum in 2005 een hoogtepunt, dit tweede referendum werd een dieptepunt. Want hoewel de PvdA in haar verkiezingsprogramma van 2006 de kiezer een referendum beloofde en hoewel Wouter Bos zei dat 'de enige die van een nee een ja kan maken, die kiezer zelf is' kwam dat referendum er niet. De PvdA ging immers regeren met het CDA en dat referendum bleek net als het Irak-onderzoek passend wisselgeld bij de formatie. Ik blijf daarom zitten met een dubbel gevoel over dat referendum: een geweldige herinnering aan de eerste volksuitspraak over een Europees verdrag en een bittere nasmaak aan het verraad van de PvdA. Dat dit allemaal kan in politiek Nederland.



FOTOGRAFIE: ANP



FOTOGRAFIE: JÜRGEN LINDEMANN / HOLLANDSE HOOGTE

VRESELIJKE VERSPILLING

De EU (493,5 miljoen inwoners) heeft dit jaar 133,8 miljard te besteden. Elke Nederlander draagt € 268,- per jaar bij aan de Europese kas. En van dat geld wordt – tot afgrijzen van de SP – een hoop rondgepompt. Kapitalen worden verspild. De voorbeelden op deze pagina vormen slechts het topje van de ijsberg.

1. Absurde landbouwsubsidies: honderden miljoenen euro's
Ooit werd de landbouwsubsidie bedacht om voedselschaarste te voorkomen en boeren een menswaardig bestaan te garanderen. Maar tegenwoordig is grootgrondbezit een belangrijke voorwaarde om de poen op te strijken. Grote bedrijven profiteren mee. Een kleine greep: Nestlé en de Prins van Monaco incasseerden tonnen. Zelfs koningin Beatrix kreeg EU-steun voor haar olijfbomen in Italië. Masterfoods – de producent van Mars, Bounty en M&M – ontving maar liefst **€ 4.628.781** euro. KLM kreeg 50 duizend euro als bijdrage aan landbouwproducten die in het vliegtuig het Nederlands grondgebied verlaten. En ook werden bijvoorbeeld gespekt: sigarettenfabrikant Philip Morris (250 duizend euro), DSM (471 duizend euro), Shell (142 duizend euro), Bavaria (94 duizend euro). En dat zijn dan alleen nog maar voorbeelden van Nederlandse subsidie-ontvangers die profiteren van de Europese belastingbetaler. Maar vooral de boeren die grote moeite hebben de eindjes aan elkaar te knopen, zijn het kind van de rekening.

2. Kipreclame: € 2.900.000,-
Vrolijk deuntje van die reclame, nietwaar? "Kip, het meest veelzijdige stukje vlees." Maar een zuiver wijsje is het niet, want de rekening van de campagne is voor Brussel. Het Productschap voor Pluimvee en Eieren ontving in de periode 2007

– 2009 bijna 3 miljoen euro, terwijl de sector niet noodlijdend of kwetsbaar is. Wie wordt er nou geplukt?

3. Satellietproject Galileo: € 10.000.000.000,-

Galileo, een netwerk van dertig satellieten voor een Europees navigatiesysteem, kreeg groen licht op de Europese top van Nice (2000). De ontwikkeling zou met belastinggeld worden betaald, waarna particuliere bedrijven de productie en lancering voor hun rekening zouden nemen. Was de bedoeling... Totdat in 2007 een consortium uit het project stapte. Dus einde verhaal? Nee hoor, de EU besloot het project zelf te financieren. Dure grap zo bleek een jaar later, toen duidelijk werd dat er aan Galileo een prijskaartje

van 10 miljard euro bungelde. Drie keer zoveel als geraamd. De lidstaten betalen het gelag; Nederland heeft al 80 miljoen euro extra bijgedragen. Wéér een astronomisch bedrag naar de maan.

4. Wijnplas: € 1.300.000.000,-
Er ligt een enorme wijnplaspas in Europa. Maar tóch geeft de EU jaarlijks 1,3 miljard euro uit aan subsidies voor wijnproductie. Volgend jaar zal 15% van de wijn niet worden verkocht. Ondertussen steggelen de lidstaten met elkaar. De één wil het aantal wijngaarden terugdringen, terwijl de ander voorstander is van de vrije aanleg van nieuwe gaarden na 2013. Bovendien verzetten de noordelijke EU-landen zich tegen het voorstel om toevoeging van suiker aan wijn te verbieden. Zo'n verbod zou de productie verminderen. Niettemin blijft de wijnsubsidiekraan wagenwijd open. Bezopen!

4. Kostbaar verhuiscircus: € 200.000.000,-
Drie weken per maand vergaderen de Europarlementariërs in Brussel en één week in Straatsburg. De steeds terugkerende megaverhuizingen kosten niet alleen veel tijd



FOTOGRAFIE: DREAMSTIME

FOTOGRAFIE: DREAMSTIME

5 DRINGENDE REDENEN OM SP TE STEMMEN

1. Uw stem op de SP is een stem voor minder Brusselse bemoeizucht. Zaken die we in Nederland zelf beter kunnen regelen moeten we niet aan Europa afstaan.
2. Uw stem op de SP is een protest tegen de EU als instrument van werkgeversbelangen. De 'werking van de markt' krijgt vaak voorrang boven het belang van werknemers, kleine spaarders, consumenten en patiënten. De SP biedt tegenwicht aan de belangen van banken, grote bedrijven, beurzen en beleggers en hun lobbyisten. En dat is hard nodig tegen de Europese Ronde Tafel van Industriëlen, hun geheime adviseurs en hun leger van lobbyisten.
3. Uw stem op de SP is *nee* zeggen tegen het EU-idee 'groot is mooi'. Het mag niet zo zijn dat de EU klakkeloos uitbreidt en zich nog meer macht en bevoegdheden toeëigent.
4. Uw stem op de SP is verzet bieden aan het neoliberalisme en draagt bij aan een socialer Europa waar het niet op de eerste plaats gaat om de vrijheden van grote ondernemers maar vooral om die van burgers.
5. Uw stem voor de SP is een stem tegen verspilling en eindeloos rondpompen van belastinggeld. De SP wil minder bureaucratische rompslomp. De controle op de juistheid van de uitgaven kan in eigen land veel doelmatiger dan in een anoniem Europa.

EN ZIJ GAAN HET VOOR ONS DOEN



FOTOGRAFIE: OLAF KRAAK / HOLLANDSE HOOGTE

maar ook een fortuin: jaarlijks 200 miljoen euro. Waarschijnlijk veel meer want die schatting dateert van 2005, toen de EU 15 lidstaten telde. Nu zijn er 27 landen aangesloten dus de kosten zijn vermoedelijk verder de pan uitgerezen. Al in 2006 tekende ruim één miljoen burgers een petitie tegen deze volkomen onnodige geldsmijterij. Sindsdien zijn de verhuishagens alweer dertig keer heen-en-weer gereden.

5. Schoolfruit: € 90.000.000,-

De EU voorziet schooljeugd van gratis fruit. Niet alleen een vreemde vorm van bemoeizucht maar ook een dure. Onder het mom van obesitas-bestrijding wordt er 90 miljoen tegenaan gegooid. De EU had trouwens 500 miljoen euro hiervoor willen uittrekken, maar dat ging de meeste lidstaten te ver. En let op: het is niet de sector gezondheidszorg maar landbouw die dit bedisselt. Komt nog bij dat het fruit niet vrij gekozen mag worden: vruchten uit niet-EU landen zijn verboden. Zuid-Afrikaanse sinaasappelen zijn taboe, maar bananen uit voormalige koloniën van de lidstaten mogen weer wel. Zo probeert Europa van haar fruitover-



schot te komen. En hoezo gratis? De belastingbetaler draait er voor op. Appel uit eigen kist!

TEKST: ANTHONIE VERMEER

FOTOGRAFIE: SUZANNE VAN DE KERK



1. Dennis de Jong (1955), topambtenaar
"Nederland wil minder Brussel, dat kan 't best met méér SP."



2. Kartika Liotard (1971), Europarlementariër
"We mogen niet toestaan dat geheime adviseurs en anonieme lobbyisten het in Europa voor het zeggen hebben."

FOTOGRAFIE: BAS STOFFELSEN

FOTOGRAFIE: BAS STOFFELSEN



3. Nicole van Gemert (1975), beleidscoördinator
"Tegengeluid is hard nodig in Brussel, waar nu alleen de markt spreekt."



4. Niels Jongerius (1984), student
"De rijken worden alleen maar rijker, terwijl de armen de crisis mogen betalen."

FOTOGRAFIE: SUZANNE VAN DE KERK

FOTOGRAFIE: SUZANNE VAN DE KERK



5. Rein van Gisteren (1953), communicatieadviseur
"De uitbreiding van de EU is veel te snel gegaan. Er is gerommeld met de voorwaarden. Kijk maar naar Roemenië en Bulgarije."



6. Jessica van Ruitenburg (1980), fractiemedewerkster Tweede Kamer
"De EU moet zich niet bemoeien met wat we in Nederland zélf goed kunnen."

FOTOGRAFIE: SUZANNE VAN DE KERK



WANDELEN MET HARRY VAN BOMMEL

VOOR DEZE RUBRIEK TREKKEN SP-KAMERLEDEN HUN WANDELSCHOENEN AAN EN LOPEN EEN POLITIEK GETINTE ROUTE

Direct als SP-Kamerlid Harry van Bommel bij het Europees Parlement wegloupt, stuit hij in de Wiertzstraat op een boompje. Een glimmende plaat vermeldt dat deze geschenken is door lobbyisten in Brussel. “Op zich niet verkeerd om een boom te krijgen,” zegt Harry van Bommel met een glimlach: “Maar een boom die elke dag groeit is wel een grappig symbool voor het uitdijende lobbycircus in Brussel. Er lopen hier ruim 15 duizend lobbyisten rond. Dat zijn er meer dan twintig op elke Europarlementariër. Lobbyen is natuurlijk een op zich normaal fenomeen. Iedereen wil zijn belangen wel verdedigen. Maar hier in Brussel is het een dubieuze industrie geworden.” Even verderop staat rechts in het Leopoldpark een kasteelachtig gebouw, gerestaureerd door de Duitse Deelstaat Beieren voor hun lobbyisten. “En dan is Beieren nog maar een deelstaat,” zegt Harry. We lopen de Wiertzstraat af en komen via een drukke straat, die de ‘Belliard’ wordt genoemd, op een plein met aan de overkant het gebouw van de Europese Raad. Verderop op nummer 199 heeft Greenpeace haar lobbykantoor. Bij de kruising een gebouw van de Europese Commissie met Ondernemingen & Industrie op de gevel dat duidelijk maakt waar het in Brussel om draait.

Dan komen we bij de Rue Breydel bij Gplus op nummer 42. Een Brits-Brussels lobbykantoor dat korte tijd

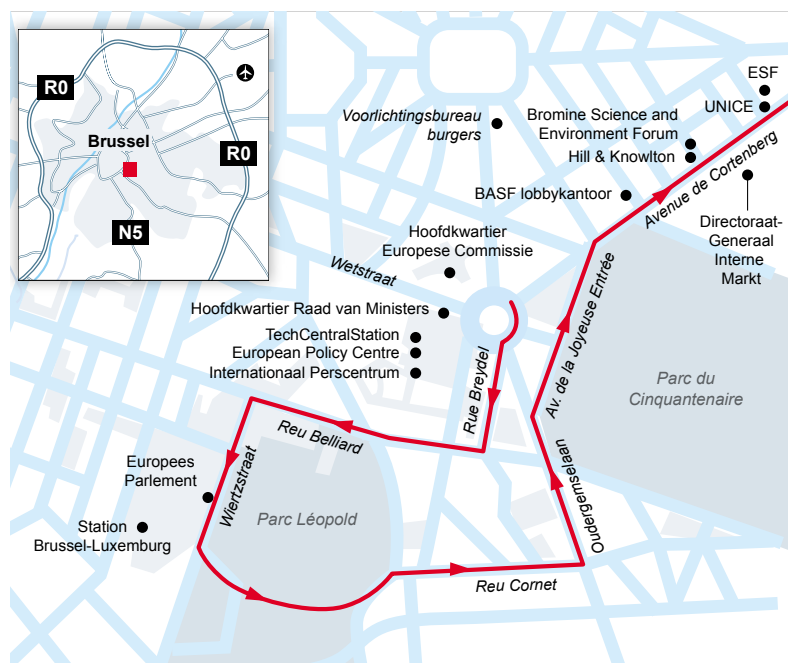
van de lobbylijst van de Europese Commissie werd gehaald. “Dat was omdat ze drie van hun opdrachtgevers niet bekend wilden maken. Best vreemd dat ze je dan als straf van de lijst halen: dat betekent immers nóg minder openbaarheid. Ik zou willen dat er net als in de Verenigde Staten een goed lobbyregister was. Waarin precies staat wie lobbyt voor welk belang en wie dat betaalt. Dat is er in Brussel niet.” In een boekje over vreemde ontdekkingen in Brussel, The Great European Rip-Off, staat het verhaal van C4C. Dat is een club van “Campagnevoeders voor Creativiteit”, die zich druk maakt over het auteursrecht. In werkelijkheid zaten Microsoft en de Duitse softwaregigant SAP achter C4C. Ze gebruikten ziele artiesten, ontwerpers en muzikanten als dekmantel voor hun eigen patentlobby. “Ook patiëntenverenigingen opereren als lobbygroep in Brussel. Niks mis mee, zou je zeggen. Tenzij je weet dat achter die patiëntenorganisatie een fabrikant schuilgaat, die alleen maar méér van zijn eigen geneesmiddelen wil verkopen. Cancer United bijvoorbeeld wakte in 2006 de indruk op te treden uit naam van medici, verpleegkundigen en patiënten. Maar nu weten we beter: de Zwitserse farmaceutiegigant Roche zat er achter. De fabrikant van een middel tegen borstkanker.”

We lopen via de Schumanrotonde de Kortenberglaan in. Hier wemelt het achter de glimmende gevels van

de lobbykantoren, zoals die van Alstom (kerncentrales), BASF (chemie) en Thales (defensie). Bij huisnummer 60 zie je in de entreehal een hele rij borden met dat soort naamplaten hangen. “Bij het wapenconcern Thales is nu ook Hollandse Signaalapparaten opgenomen,” weet Harry. In totaal werken bij Thales nu 68 duizend mensen. En hij bestudeert bij hetzelfde pand een bord van een andere wapenfabriek Militaria Italiana U.E. We keren om en lopen via het Leopoldpark terug naar het Europees Parlement. In dat park passeert het SP-Kamerlid het Solvaygebouw.

Daarin huizen vooral door het bedrijfsleven gefinancierde clubs zoals *The New Defense Agenda*, een denktank voor de wapenindustrie pal naast het Europees Parlement... “Er moet veel veranderen in Brussel,” zegt Harry als we teruglopen naar het Euro-parlementsgebouw, dat ruwweg twee miljard kostte maar nooit zoals alles in de EU openbaar werd aanbesteed. Hij zegt: “Allereerst met de regelgeving. Er zijn veel te veel regels en wetten. In totaal beslaan die 97 duizend pagina’s. En verder is men in Brussel totaal doorgeslagen in het verdedigen van economische belangen.” Bij het afscheid verzucht Harry: “Ik ben zo vaak in Brussel geweest voor mijn werk. Maar de stad ken ik nauwelijks. Wat ik er van zie vind ik mooi. De stad heeft grandeur, maar ik moet hem echt eens als toerist gaan bezoeken. En ik heb me laten vertellen dat een weekendje Brussel niet alleen geweldig is maar ook heel betaalbaar. Omdat alle hotels die Europarlementariërs, hun gevolg en vooral de lobbyisten door de week huisvesten, in het weekend leeg staan.”

TEKST: REIN VAN GISTEREN
EN BERT VOSKUIL
FOTOGRAFIE: BERRY STOKVIS
ILLUSTRATIE: SCHWANDT
INFOGRAPHICS



Nobelprijswinnares Doris Lessing

De Eurofavorieten van Kamerlid Arda Gerkens

Taal: “Nederlands. Heb ik gestudeerd en blijf ik een prachtige taal vinden met Engels als goede tweede vanwege de woordenschat.”
Vlag: “De Zweedse omdat ze zo mooi blauw is.”

Nobelprijswinnaar: “Doris Lessing met haar stevige boeken en kijk op het kolonialisme.”



Lijfdrank voor op de stamtsich

De Eurofavorieten van Kamerlid Paul Ulenbelt

Vakantieland: “Duitsland. Mijn ouders en grootouders hebben me anti-Duits opgevoed. Dus meestal op vakantie naar Frankrijk. Twee jaar geleden op de stoute schoenen naar Duitsland. Zit daar nu aan de Stamtsich. Dat is in dertig jaar Frankrijk nooit gelukt.”
Staatshoofd: “Dan toch maar Beatrix.”

Sportploeg: “De Rabo-wielerploeg. Omdat ik van wielrennen houd. En de renners laten zien dat een klein land in de sportwereld van het grote geld nog mooi mee kan komen.”



Sixtijnse Kapel

De Eurofavorieten van Kamerlid Sharon Gesthuizen

Monument: “De Sixtijnse Kapel. De enige plek in Europa waar ik me in de hemel waan. Het spektakel van daar zijn is al bijzonder – steeds zwelt het rumoer aan tot een suppoos in zijn handen klapt en Silencio! roept. Michelangelo, Botticelli en de andere meesters boeien de mens voor eeuwig.”
Vlag: “De Roemeense; blauw, geel en rood de primaire kleuren. Vlaggen zijn niets meer dan kleuren waarmee mensen zich kunnen associëren, waarbij ze iets kunnen gaan voelen.”

Staatshoofd: “Juliana, gewoon een mens – het is een cliché, maar ik denk dat dat de enige manier is waarop je een goed staatshoofd kunt zijn.”

PAULUS JANSEN: "SLOOP VAN HUIZEN SLOOPT OOK DE SAMENLEVING"

SP HUIZEN EHBO

Een woonwijk in Culemborg beleefde het debuut van de *SP Huizen EHBO*. Kamerlid Paulus Jansen, één van de bedenkers van dit technisch reddingsteam met een sociale missie, was erbij.

SP-Kamerlid Paulus Jansen kon moeilijk weggelaten uit de Culemborgse wijk Achter de Poort. Voortdurend trokken buurtbewoners aan zijn jasje met het verzoek om ook in hún woning een kijkje te komen nemen. En in plaats van de geplande vier huisbezoekjes, bekeek Paulus Jansen wel vijftien woningen. Hij was er op verzoek van de bewonersvereniging van Achter de Poort, die advies wilde van Paulus Jansen en zijn team omdat woningbouwvereniging Kleurrijk Wonen de wijk van zeventig woningen wilde slopen. Nauwgezet bekeek het team van de SP Huizen EHBO de woningen.

Paulus Jansen: "Deze huizen zijn gebouwd in 1952 als duplexwoning. Een boven- en een benedenwoning, die na de toen heersende woningnood konden worden samengevoegd tot een woning. De bewoners wilden ons advies, want de woningen hadden in hun ogen nog toekomstwaarde. Dat had er ook mee te maken dat de huren erg gunstig zijn. Een oorspronkelijke kleine duplexwoning kost 200- 250 euro aan huur per maand. Een dubbele woning rond de 400".

Pas tegen zes uur was iedere woning onderzocht. De duidelijke

conclusie: sloop is helemaal niet nodig. Paulus Jansen: "Sloop zou zonde zijn. De woningen zijn qua constructie in orde, zijn betaalbaar en hebben grote tuinen. Wel is er bij sommige woningen sprake van achterstallig onderhoud. Maar veel bewoners hebben deze zelf opgeknapt

Paulus Jansen inventariseert klachten van de wijkbewoners.



Kamerlid annex bouwkundige Paulus Jansen (voorgond) onderzoekt een gemankeerde woning.

en omgetoverd tot een klein paleisje. De woningcorporatie moet vooral aan de buitenkant snel aan de slag: goten vervangen, lekkages bij schoorstenen repareren en een aantal kozijnen vervangen. Het is trouwens ook hard nodig dat alle woningen dubbelglas krijgen. Binnenin de woningen moeten de gevaarlijke open geisers zonder afvoer direct vervangen worden. En verder is de toewijzing en het beheer een pijnpunt, want Kleurrijk Wonen is nu overgestapt op tijdelijke contracten. Daarmee wordt de samenhang ondermijnd. Nu kent juist iedereen elkaar in deze buurt. Een van de argumenten

tegen sloop zoals onze partij die ziet, is dat je dan het sociale verband uit zo'n groep mensen haalt. Natuurlijk zijn er ook wel wat probleemgevallen. Mensen die hun huis niet zo verzorgen als zou kunnen en hun tuinen verwaarlozen, waardoor ze overlast aan de burens en zich zelf geven. Mensen die eigenlijk een lichte woonbegeleiding nodig hebben. Daar zou Kleurrijk Wonen dan zijn energie in moeten steken." Die adviezen staan allemaal in het rapport dat de SP Huizen EHBO aan de bewonersvereniging stuurt. Paulus Jansen, zelf bouwkundige, is ook nog van plan om zelf contact

met de woningbouwcoöperatie Kleurrijk Wonen op te nemen, om zijn advies nog wat toe te lichten.

Het werkbezoek van Paulus Jansen en zijn team in Culemborg was de officiële start van de SP Huizen EHBO. Samen met een aantal studenten aan technische opleidingen, begeleid door ervaren woningbouwdeskundigen, wil de SP Huizen EHBO bewonersorganisaties adviseren op het gebied van wonen, luchtkwaliteit in huizen en geluidsoverlast.

Paulus Jansen: "In veel gevallen kunnen metingen helpen om de oorzaak van klachten op te sporen. Met een infrarood-camera kun je in de winter haarscherp de warmtelekken in beeld brengen. Met een koolmonoxidemeter kun je aantonen dat de CV-ketel niet goed werkt. En ook voor vochtproblemen en geluidsoverlast zijn de afgelopen jaren betaalbare meetmethoden beschikbaar gekomen. Daarmee kunnen bewoners hun voordeel doen. Maar voordat allerlei huizenbewoners zich nu melden, wil ik nog wel even waarschuwen voor overspannen verwachtingen. We hebben nog zeker een aantal extra vrijwilligers nodig, die een studie volgen of afgerond hebben op technisch gebied. Het project in Culemborg laat zien hoe nuttig deze ondersteuning kan zijn, en hoe groot de waardering van de bewoners voor de hulp van de SP Huizen EHBO."

TEKST: BERT VOSKUIL
FOTOGRAFIE: ROB VOSS



Gento 'El Supersónico' (Real Madrid)

De Eurofavorieten van Jan Marijnissen

Voetbalclub: "Real Madrid. Het begon allemaal met Gento, de legendarische linksbuiten met nummer 11, bijgenaamd *El Supersónico*. En dan dat smetteloos wit van het tenue en de enorme hoeveelheid successen in de jaren zestig en zeventig: zes maal de Europacup 1."

Nobelprijswinnaar: "Alfred Einstein. Hij kreeg de prijs voor de ontdekking van de wet van het foto-elektrisch effect. Zijn relativiteitstheorie, $E=mc^2$, maakte hem wereldberoemd en bleek een grote doorbraak in de theoretische natuurkunde. Ik heb altijd diepe bewondering voor de man gehad. Hij had niet alleen een knappe kop, maar was ook geëngageerd. Hij was pacifist en socialist."

Museum: "British Museum. Het ligt in het centrum van Londen en in de grote leeszaal schreef Marx *Het Kapitaal*. Er liggen stille getuigen van de wereldgeschiedenis, de mooiste stukken worden permanent tentoongesteld. De toegang is gratis, ook voor buitenlanders. Zou hier ook zo moeten zijn."

De Eurofavorieten van Kamerlid Harry van Bommel
Staatshoofd: "Heb ik geen voorkeur in, dus ik noem een regeringsleider: Olof Palme. De Zweedse sociaal-democraat die in 1986 werd vermoord, bestreed de Amerikaanse buitenlandpolitiek. Hij vergeleek

de bombardementen op Vietnam met de vernietiging van Guernica en voerde felle oppositie tegen Apartheid in Zuid-Afrika en het Franco-regime in Spanje. Hij steunde het ANC en de PLO. Tijdens zijn

Carpaccio



studie trok hij liftend door Amerika. Dat roept allemaal herkenning op. Ze zeggen dat je van reizen rechts wordt. Bij Palme was dat precies omgekeerd en dat constateer ik bij mezelf ook."

Gerecht: "Carpaccio. De Italiaanse keuken is veruit mijn favoriet in Europa."

Vlag: "Van het Verenigd Koninkrijk. De geschiedenis zit erin; 't kruis van de Engelse vlag werd op de Schotse geplakt. Later is de Ierse vlag toegevoegd. Verder spreekt de driekleur, rood, wit, blauw mij natuurlijk aan."

Meer Eurofavorieten op pagina 14

UITPLAATSEN NAAR HET BUITENLAND?

NEE!

WE ZIJN EN BLIJVEN EEN NEDERLANDS BEDRIJF



De recessie is voelbaar bij VDL in Eindhoven. Er is werktijdverkorting tegekend, tweehonderd Poolse uitzendkrachten moesten weg. Maar hoewel Nederland niet het goedkoopste land is om te produceren, is directeur Wim van der Leegte niet van plan de productie over te brengen naar het buitenland: "Wij zijn en blijven een Nederlands bedrijf."

"Zwakke punten van ons bedrijf? Die zijn er niet", zegt parttime lasspecialiste Henriëtte Geervers beslist. "Ik ben een paar keer weggevoerd, maar ik kom altijd terug. En ik ben niet de enige. We zijn een familie." Ook de OR-voorzitter Frans van Kemenade kan geen zwakke punten noemen. Waarop algemeen directeur Wim van der Leegte net zo beslist als Henriëtte zegt: "Als we zwakke punten tegenkomen, pakken we die meteen aan. Altijd."

Het gesprek met de algemeen directeur, de voorzitter van de OR en één van de weinige vrouwelijke lassers, is typerend voor het bedrijf: open, enthousiast en stimulerend. De drie spreken elkaar gewoon met de voornaam aan. De crisis is ook voelbaar bij VDL. Van der Leegte heeft al veel veranderingen moeten doorvoeren om het bedrijf rendabel te houden. "We hadden tweehonderd Poolse uitzendkrachten, maar die moesten we laten gaan. Indertijd hadden we ze hard nodig, we konden geen Nederlandse lassers krijgen." Frans van Kemenade, lasrobotprogrammeur en -operator, én voorzitter van de algemene OR, ziet het met lede ogen aan: "Ik vind het heel jammer dat ons mooie concern in de crisis betrokken raakt. Dat is

het ergste wat er is." Ook Henriëtte merkt veranderingen: "We hebben het veel minder druk dan een paar maanden geleden. Er werd voorheen veel overgewerkt. Dat deden we graag, een uurtje extra werken merk je niet zo. Natuurlijk deden mensen dat voor het geld of het opbouwen van uren voor extra vakantie. Maar ook uit liefde voor het vak en het bedrijf. Nu kan dat niet meer."

Het bedrijf vroeg en kreeg werktijdverkorting. Frans van Kemenade: "In de tijd dat we niet werken volgen we een cursus om te leren efficiënter te werken. Dat is heel nuttig. Minimaal zes uur per week moeten we besteden aan scholing." Zijn eigen directeur is minder positief over werktijdverkorting en de nieuwe WW: "De werktijdverkorting is gebaseerd op verkeerde voorwaarden, net als de deeltijd-WW. Werkgeversorganisaties, de vakbonden en de regering houden geen rekening met de gevolgen. Ze zien niet dat door dit soort dingen de kostprijs met veertig procent stijgt. En dan moet een werkgever ook nog eens met alle vakbonden om de tafel gaan zitten. Voor mij is het onaanvaardbaar."

Er is nog steeds een groot gebrek aan gekwalificeerd technisch personeel in Nederland, ook in de regio Eindhoven. En al kan het bedrijf nu met minder mensen toe, vanwege de dalende vraag, toch kijkt Van der Leegte al weer naar de toekomst. "We houden de vinger aan de pols bij opleidingen in de regio en de Technische Universiteit. We praten met onderwijzers en leraren, want

die weten vaak niet wat we doen in de sector." Zorgelijk vindt Van der Leegte dat de instroom van jonge werknemers daalt: "Ze zien dat het niet zo lekker gaat in onze sector. Daarom kiezen ze niet voor techniek."

VDL heeft fiks wat vestigingen in het buitenland, het hoofdkantoor staat in Eindhoven. Van der Leegte: "We zijn geen multi-national, we zijn een Nederlands bedrijf. We hebben op strategische gronden ervoor gekozen sommige delen van de producten in andere landen te maken." Het betekent niet dat het bedrijf nu bezig is een deel van de activiteiten over de zetten naar landen waar goedkoper geproduceerd kan worden. Van der Leegte piekert er zelfs niet over: "Nederland is zeker niet het goedkoopste land om producten te maken. We zouden heel gemakkelijk naar het buitenland kunnen, maar dat doen we niet. We zijn een Nederlands bedrijf en dat blijven we. We hebben hier gezamenlijk het bedrijf opgebouwd."

Ook Frans van Kemenade, vijftien jaar lid van de Ondernemingsraad en sinds een half jaar voorzitter van de gezamenlijke OR, is niet bang dat de productie naar het buitenland gaat. "Zij kunnen niet, wat wij kunnen. Ze hebben de kennis niet." Henriëtte Geervers, zo'n elf jaar verbonden aan het bedrijf, is eveneens niet bang. Integendeel. "Ik ken geen betere werkgever dan VDL."

TEKST: ANNEKE VERBRAEKEN
FOTOGRAFIE: DIERK HENDRIKS

De VDL Groep is een internationale, industriële onderneming die zich toelegt op de ontwikkeling, productie en verkoop van halffabrikaten, voor bussen en andere eindproducten. Het is een bundeling van zelfstandige bedrijven met elk een eigen specialisme.

Sinds de oprichting in 1953, door de vader van Wim van der Leegte, is de VDL Groep uitgegroeid tot een onderneming met 77 bedrijven, verspreid over 14 landen, met circa 7.100 medewerkers.

Onze zorg

Door Erik Varekamp



ERIK ZWIERS, WERKLOOS SINDS DECEMBER 2008:

Erik Zwiens (42) uit Haarlem is sinds december 2008 een werkloos communicatiestrateg. Het systeem *last in first out* werd hem noodlottig. Hij zag de bui al een beetje hangen en begon eind oktober maar alvast te solliciteren. De vijftig sollicitaties die hij verstuurde, bleven zonder succes.

“DE KABINETS-PLANNEN GAAN VOLSTREKT VOORBIJ AAN DE REALITEIT”

Erik: “Sommige online vacatures bleken helemaal niet meer te bestaan, of waren geplaatst in afwachting van betere tijden. Vaak kreeg ik geen reactie op mijn sollicitaties. Twee keer mocht ik op gesprek, maar ketste het af. Het werd niet gezegd, maar mijn leeftijd – ik ben 42 – was een probleem. Eén werving- en selectiebureau kwam er eerlijk voor uit. Daar kreeg ik bijna ruzie mee, want het is natuurlijk leeftijdsdiscriminatie.” Hij nam altijd een aardig salaris mee naar huis, maar nu moet Erik rondkomen van 649 euro per maand. Daar moet hij negen dagen per maand ook zijn kinderen van

te eten geven. “Ik heb te maken met de nieuwe WW-regels; na drie maanden moet je de bijstand in. Zonder hulp van vrienden en familie red ik het niet. Alleen mijn huur is al 1100 euro per maand. Ik heb me ingeschreven voor een goedkopere woning, maar dat kan nog jaren duren.” Erik kreeg weer een beetje hoop toen er in Haarlem een mobiliteitscentrum werd geopend. Dat moet mensen die door de crisis tijdelijk werkloos zijn geworden, aan een andere baan helpen. “Maar toen ik daar ging informeren, konden ze me niet verder helpen. Ze zijn er voor de mensen met een lagere



Erik Zwiens: "Ik kan niet blijven aankloppen bij mijn familie."

opleiding. Werkzoekenden zoals ik moeten het zelf uitzoeken. Dat geeft niet hoor, maar als je de kabinetsplannen ziet, dan gaan die wel voorbij aan alle realiteit. Ik kan niet blijven aankloppen bij mijn familie. Zoals het er nu naar uitziet kan ik toe tot eind april. Daarna loop ik grote kans dat ik mijn huis uit moet.”

Er zitten 54 duizend mensen die zijn dan ouder 55 jaar in de WW en zo'n 65 duizend in de bijstand. Ondertussen wil het kabinet op lange termijn 0,7 procent besparen van alles wat we met elkaar in Nederland verdienen, het Bruto Binnenlands Product (BBP). Als de AOW-leeftijd bijvoorbeeld met een maand per jaar wordt verhoogd, dan ligt

over 24 jaar de AOW-leeftijd op 67 jaar. Op dat moment wordt er jaarlijks 5 miljard euro bespaard. De SP is tegen deze verhoging van de AOW-leeftijd. Want, zegt SP-Kamerlid Ewout Irrgang: “Het is onwenselijk, onnodig en niet solidair. Veel mensen rond deze leeftijd zijn helemaal niet meer in staat om te werken of zijn door hun werkgever afgedankt om een andere reden. Daarom werkt op dit moment maar een derde van de mensen tussen de 60 en 65 jaar. Verhoging van de AOW-leeftijd zal niet veel ouderen aan het werk helpen. De stijgende kosten van de AOW gaan gelijk op met de stijgende belastinginkomsten die toekomstige ouderen betalen over hun pensioen. De verhoging is dus ook onnodig. Het is bovendien niet solidair om wel de AOW-leeftijd te verhogen naar 67 jaar, en niets te doen aan de ongelimiteerde hypotheekrenteaftrek. In het crisisplan *Een Nieuwe Koers voor Nederland* rekenen we voor hoe het ook anders kan. Door te kiezen voor solidariteit en door een gerechtvaardigde bijdrage te vragen van het bedrijfsleven. Op de lange termijn kan jaarlijks bijna 14 miljard worden bespaard door onder meer een beperking van de hypotheekrenteaftrek goed voor 5,2 miljard euro. Het terugdraaien van de verlaging van de vennootschapsbelasting levert 1,9 miljard euro op en heffing op de winning van aardgas 0,5 miljard. De beperking van de renteaftrek in de winstbelasting en een verhoging van de vermogensrendementheffing bespaart 1,25 miljard euro. Dat zijn socialere oplossingen dan mensen dwingen door te werken na hun 65ste.”

TEKST: ANNEKE VERBRAEKEN
FOTOGRAFIE: UNITED PHOTOS / ROBIN VAN LONKHUIJSEN

PEER SPIJKSMA, WERKLOZE VIJFTIGER:

“AOW NAAR 67 IS TWEE JAAR LANGER DOELLOOS SOLLICITEREN”

Peer Spijksma (56) is drie jaar werkloos. De kans dat hij ooit nog aan het werk komt, schat hij op nul procent.

“Ik ben zogenaamd oud en ziek. Geen werkgever die mij nog wil hebben.” Voor Spijksma betekent de verhoging van de pensioenleeftijd dat hij twee jaar langer in de bijstand zit. “Dat komt voor rekening van de gemeenten, niet voor die van de regering. Mooi weer spelen van andermans centen.” Peer werkte de laatste elf jaar in de beveiliging. Toen er bij hem diabetes werd geconstateerd, kon hij niet meer 's nachts werken omdat voortaan regelmaat vereist was. “Daar wilde mijn werkgever niet aan en ik raakte werkloos.” Peer stuurde 168 sollicitatiebrieven en mocht twee keer op gesprek.

Tevergeefs. Voor hem hoeft het allemaal niet meer. Hij moet lachen om de voorgenomen verhoging van de AOW-leeftijd: “Twee jaar doelloos solliciteren extra.” Hij doet wat vrijwilligerswerk voor de sociaal raadslieden in zijn gemeente en vult zijn dagen met lezen. Als oud-CPN'er is hij nog steeds zeer geïnteresseerd in politiek. “Maar lid worden van een politieke partij doe ik niet meer. Ik krijg dan alleen maar heimwee naar de sfeer van de CPN. Die was uniek en vind je nergens meer terug.” Johan Mackenbach, hoogleraar aan het Erasmus Medisch Centrum, vindt het onrechtvaardig dat



Peer Spijksma (56): 168 sollicitaties, 2 gesprekken, geen werk.

de pensioen- of AOW-leeftijd voor iedereen evenveel omhoog gaat. “De gemiddelde leeftijd stijgt nog steeds, maar niet voor iedereen even sterk. Mannen met alleen lager onderwijs leven zo'n zes jaar korter dan hooggeschoolde mannen. Het zorgt voor een enorm ongelijke situatie, want hoger opgeleiden leven niet alleen langer maar blijven ook langer gezond dan

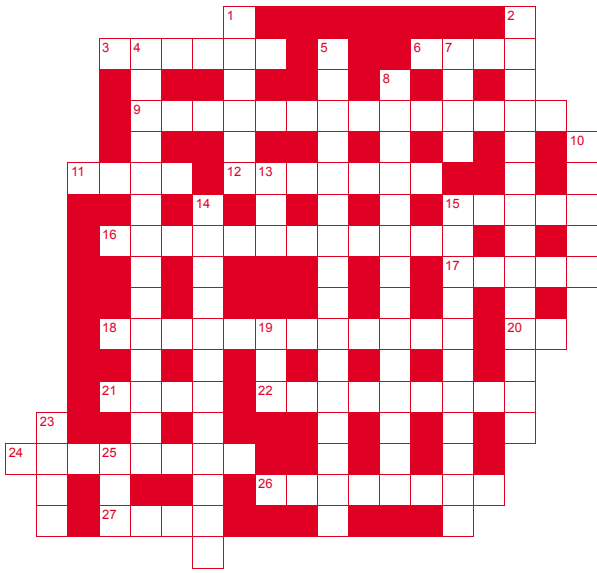
lager opgeleiden. Voor hoger opgeleiden is het dus veel makkelijker om langer door te werken. Bovendien: bij een gelijke pensioenleeftijd voor iedereen, betalen de lager

opgeleiden, het pensioen van de hoger opgeleiden.”

TEKST ANNEKE VERBRAEKEN
FOTOGRAFIE: DIERK HENDRIKS

65 BLIJFT 65
WWW.65BLIJFT65.NL

CRYPTOGRAM



Horizontaal

3. Nederlandse onderzeeër lijkt op zeerob. (6) - 6. Actueel nieuws bij VARA en NPS: dagelijks een nieuwe ster aan de hemel. (4, afk.) - 9. Werk van een pacifistisch chirurg. (14) - 11. Engels computerbestand zit vast in verkeersopstopping. (4) - 12. Actualiteitenprogramma levert schone arbeid. (7 en 3,4) - 15. Een natie ligt niet. (5) - 16. Het is een heel gewicht, al die leningen die terugbetaald moeten worden. (12) - 17. Onze wereld is elektrisch gegrond. (5) - 18. Procedure voor trouwende asielzoekers is geen leuk kado. (12) - 20. Informatietechnologie is hét! (in Engeland). (2, ook afk.) - 21. Koninklijke aanspreektitel voor een reclamestichting met idealen. (4 of 4, afk.) - 22. Politieagent heeft duobaan als journalist. (9) - 24. De onroerende bezittingen zullen wel OK zijn. (8 en 4,4) - 26. Bij jeuk moet je tegen deze boeven aanwrijven. (8) - 27. Verdriet in verleden tijd. (4)

Verticaal

1. Vòòr de Euro leek onze munt van goud. (6) - 2. (Fictieve) kluis heeft veel plek voor geld. (14) - 4. Zij krijgt het oude glas, hij het oud papier: de geliefden gaan uit elkaar. (14) - 5. Toen ze eenmaal mochten stemmen was het advies: 'Dames, stem niet krom!'. (16 en 7,4,5) - 7. In dit sultanaat op het Arabisch schiereiland lijkt de kerel niets voor te stellen. (4, en 1,3) - 8. Schiet hij, in zijn vrije tijd, ook op toeristen? (14) - 10. Er is keuzemogelijkheid op de beurs. (5) - 13. Uw belofte is ook juridisch geldig. (3) - 14. De zieke probeert een interieurverzorgster te vinden. (12) - 15. Adellijk marktkoopman doet zijn werk rechtop. (11) - 19. Internationaal overleg vind plaats boven op de berg. (3) - 23. Militair bondgenootschap is niet vòòr deze vrouw. (4, afk, en 2,2) - 25. Wegenbelasting op kinderspeelgoed? (3)

DE TOMATENSOEP VAN HEINZ STUY

Tijdens de gouden jaren van Ajax (1970 – 1973) stond Heinz Stuy bij de Amsterdammers onder de lat. De breedgeschouderde keeper won drie keer achter elkaar de Europacup I, voorloper van de Champions League.

Geen bal liet hij door in drie Europacupfinals, een unicum. En zijn andere record, 1082 minuten (ruim 18 uur!) waarin hij geen doelpunt tegen kreeg, is ook nog steeds niet verbroken. Buiten het voetbalveld houdt Heinz Kroket (bijnaam die hij dankt aan het vaak even loslaten van een gevangen bal, als ware het een hete kroket) ook een record: hij hield 33½ jaar dezelfde tomatensoep op het menu van zijn bistro Provence in Driehuis. Heinz: "Voor elke Europacupwedstrijd gingen we op maandag in trainingskamp. Daar was tomaten crèmesoep vaste prik op het menu. En speelden we in een Oostblok-land, dan namen we vanwege het

slechte eten daar liever onze eigen kok mee. Hij maakte deze soep, lekkerder kun je 'm niet krijgen. In 2007 ben ik gestopt met mijn restaurant, anders had dat soepje nóg op de kaart gestaan!"

Tomaten crèmesoep voor 4 personen:

Ingrediënten:

- 1½ liter water
- 1 prei
- 1 ui
- 9 ontvelde tomaten
- 1 rundschenkel
- mespuntje kamperfoelie
- handje gesneden selderij

Trek een bouillon van de schenkel (4 uur), laat de gesneden groenten meetrekken. Doe er één fijn-gesneden tomaat bij. Is de bouillon klaar, schep dan het vet eraf, voeg een bouillonblokje toe en breng op smaak met peper en zout. Kook de tomaten even mee in de bouillon, pureer ze daarna en meng ze door



Heinz Stuy (rechts) belet de Kromme te scoren

de bouillon. Voeg ook een klein blikje tomatenpuree toe. Tenslotte 1/8 liter ongeklopte slagroom toevoegen.

"Een lekker rooie soep," zegt Heinz, "geniet ervan."

Mogen ze u wakker maken voor tomatensoep? Kijk snel op www.sp.nl/fun/recepten

De Eurofavorieten van Kamerlid Paulus Jansen

Museum: "Natural History Museum in Londen. Schitterend gebouw, prachtige collectie fossielen. Hun Darwin-tentoonstelling leert je in een uur meer over de evolutietheorie dan een dik studieboek." **Vlag:** "De Corsicaanse. Prachtig! Niet zo'n suffe driekleur, maar een echte vlag voor vrijbuiters." **Songfestivalwinnaar:** "Frida

Boccaro won in 1969 voor Frankrijk met *Un jour, un enfant*. Eén van de laatste keren dat een chanson won. Van mij mag de publieke omroep ook buiten de drie weken Tour de France Franstalige muziek draaien. Dat lijkt nu wel verboden." Mooi detail: in dat jaar eindigden met Frankrijk Spanje, Verenigd Koninkrijk en Nederland (Lenny Kuhr, *De Troubadour*) op de gedeelde eerste plaats.

De Eurofavorieten van Kamerlid Renske Leijten

Geschiedenis hoofdstuk: "De Vlaamse taalstrijd. De Vlamingen ontworstelden zich via culturele en politieke weg aan het Franse (Waalse) juk. Een beweging van vele gezindten politieke stromingen, met ook zwarte bladzijdes als de collaboratie met de nazi's." **Nationale drank:** "Nederlandse karnemelk. Daar waar iedereen een drop, stroopwafels en pinda-kaas mist in het buitenland, kan ik



Renske Leijten kan niet zonder karnen

maar moeilijk zonder onze lekkere karnen!"

Songfestivalwinnaar: "Every way that I can van Sertab Erener was in 2003 de winnaar uit Turkije. Ik heb voor dit jaar groot vertrouwen in de Toppers!"



De Corsicaanse Vlag

BUITENAARDSE WEZENS

Nederland schaft de JSF aan. Als dat maar goed afloopt... Tot overmaat van ramp voelt de premier zich bedreigd door buitenaardse terroristen. U hoort het in het komische hoorspel JSF uit de

serie *Ongehoord- geluiden uit de samenleving*. Beluister de reeks op sp.nl. Daar vindt u ook het leuke computerspel Grijp de Graaiers. Dus dubbel lachen over zaken die om te janken zijn.

TIP U wilt ook minder Brussel? Laat het zien! Heel gemakkelijk: knip de achterkant af en hang de poster op voor uw raam.

BON OM LID TE WORDEN

JA, ik word lid van de SP. Ik machtig de SP om per kwartaal onderstaand bedrag af te schrijven van mijn rekening. Ik ontvang een welkomstgeschenk en bovendien krijg ik elke maand het nieuws- en ledenblad De Tribune gratis in de bus.

kwartaalbijdrage € 5,- (minimum) € 7,50 € 10,- € 12,50 € 15,- anders €

naam

roepnaam voorletters m/v

adres

postcode plaats

telefoon geboortedatum

e-mail rekeningnummer

datum handtekening

Ik wil ook graag lid worden van ROOD (jong in de SP, tot 28 jaar) en sta één van mijn kwartaalbijdragen af aan ROOD.

Stuur deze bon in envelop zonder postzegel naar: SP, Antwoordnummer 30542, 3030 WB Rotterdam U kunt deze machtiging stopzetten met een telefoontje of een e-mail aan de SP: (010) 243 55 40, administratie@sp.nl

ZO MEI 2009

"Op een gegeven moment ben je uitgesympathiseerd en word je gewoon lid."



Sjaak Bral Cabaretier SP-lid sinds 24 april 2008

DOE NET ALS SJAAK, WORD LID VAN DE SP. VOOR EEN BETER NEDERLAND WWW.SP.NL

SUDOKU

		3			2	4
8			7	2	5	
		6			3	1
			6			8
				7		
1					4	
6	3		1			7
		1		5	9	
9	2					8

6		2				
4					1	
				2		7
			9			8
			2		7	1
3	4	6			9	8
2	8		4	9		
				6		
9	3			8	5	4

JAN DE WIT: “MENSEN HELPEN ZÉLF HUN STEM TE VERHEFFEN”

Hoe wordt een beschermd opgevoed katholiek jongen een vechter tegen onrecht en wreker van uitbuiting? Het antwoord ligt in de levensloop van Kamerlid Jan de Wit, SP'er van het eerste uur.



Jan de Wit is vaak opgekomen voor ex-mijnwerkers en nabestaanden. Tegenwoordig is hij bestuurslid van het Nederlands Mijnmuseum in Heerlen.

1998 – heden: Tweede Kamer

Een recent succes? Het verbod op bedrieglijke belpelletjes op tv, die hun slachtoffers kapitalen uit de zak klopten. Jan: “Elk fractielid heeft eigen onderwerpen, maar de deur staat altijd open voor elkaar. De jonkies lopen nu wat vaker bij me binnen. Ja, daar ben ik 63 voor geworden, he?” Naast politicus is Jan bestuurslid van het Nederlands Mijnmuseum in Heerlen. “Een voormalig mijnwerker legde een collectie aan van mijnspullen. Dat is uitgegroeid tot een museum bij de voormalige Oranje Nassaumijn, met de enige echte mijnschacht in Nederland.”

1994 – 1998: fractiemedewerker en lid Eerste Kamer

Of hij fractiemedewerker wil worden? Met die vraag stelt Jan Marijnissen hem in 1994 voor een enorm dilemma. Want: “Ik was advocaat. Moest ik dat schitterende vak opgeven? Maar in 1974 hadden we al gesteld dat de SP de Kamer in wilde. Daarom zei ik ja. Toen was een jaar later de stap naar de Eerste Kamer maar klein. De volharding van Jan Marijnissen en Remi Poppe in de Tweede Kamer inspireerden me.”

1969 – 1994: advocatuur en lokale politiek

In 1969 begint Jan als advocaat. Twee jaar later trouwt hij met Riet.

Ze krijgen in de loop der jaren drie kinderen: Joris (inmiddels 34), Emmie (31) en Mieke (26). Alledrie succesvolle biologen geworden. Riet leert hem vechten voor zijn mening. Jan: “Zij had van huis uit meegekregen haar mening te verkondigen. Haar vader was mijnwerker, had een luide stem. Hij kwam graag voor anderen op en dat heeft hem in zijn werk promoties gekost. Ik moest dat leren, ik kwam uit een katholiek gezin waar ruzie niet netjes werd gevonden. Sowieso was veel nieuw voor me; ik was beschermd opgevoed en nu kreeg ik te maken met mensen die woonproblemen hadden, niet konden rondkomen of geïntimideerd werden door hun werkgever.

Jan en Riet worden in 1972 samen lid van de kersverse SP. De strijd tegen onrecht en de niet-praten-maar-doen-mentaliteit spreken Jan aan. Staand aan de Kerkraderweg in zijn woonplaats Heerlen zegt hij: “Hier deden we in 1973 onze eerste actie. Deze levensgevaarlijke weg gaat dwars door de wijk Molenberg. De buurt wilde een stoplicht, maar de gemeente niet. Dus hebben we de weg bezet. Tot aan Kerkrade stond er een file, acht uur 's ochtends.” Glunderend naast het betreffende stoplicht: “We waren voor niemand bang. Gingen we partijblad de Tribune uitdelen bij de poort van de mijnen, stond de mijnpolitie daar

heel intimiderend achter ons. Maar ik heb nooit getwijfeld of ik wel op de goede weg zat. We hebben actie gevoerd tegen hoge huurprijzen en voor verbetering van woningen. Dat heeft de SP veel steun opgeleverd; in 1982 hadden we één zetel – ik was de eerste SP'er in de Heerlense gemeenteraad - en nu hebben we met tien zetels de grootste fractie.” Deze groei hangt ongetwijfeld samen met de steun aan de mijnwerkers. Zij zijn massaal de klos na sluiting van de mijn. Ze dreigen met schandalig lage pensioenen te worden afgescheept. En de paar duizend man die door longziekte sciliosie gehandicapt zijn en een korte levensverwachting hebben, kun-

nen verrekken. Vooral in mijnwerkerswijk Beersdal stuit Jan op het ene na het andere schrijnende geval. De door de SP opgezette acties – petities, bijeenkomsten en een massaal protest in Den Haag – hebben succes.

Jan: “Dat is mijn motivatie; mensen helpen zélf hun stem te laten horen. Onrecht raakt me. Ik zal nooit onze buurman vergeten die alleen met zonnig weer buitenkwam. Dan werd hij in de tuin gezet, waar hij alleen maar diep in elkaar gezakt op een stoel kon zitten. Elke beweging deed hem zeer, zijn longen waren volledig kapot. Ander voorbeeld: drie weduwen uit Goor. Hun mannen hadden bij Eternit gewerkt en waren doodziek geworden van asbest. Na het overlijden van hun echtgenoten had geen van de vrouwen iets van Eternit gehoord. De weduwen kwamen in opstand. Moe-dig, want van veel inwoners van Goor kregen ze te horen dat ze te ver gingen omdat de fabriek hun werkgever was. Je moet bewondering hebben voor hun vasthoudendheid. Ze kregen uiteindelijk een vergoeding. En als SP hebben we gezegd: we pakken die asbestproblemen op en laten nooit meer los. Zodra we in de Kamer kwamen hebben we gepleit voor een asbestfonds. Met succes.”

1963 – 1969: studie in Tilburg

Jan kiest voor een rechtenstudie. “Ik sloot uit wat ik niet kon en wilde. Kwam ik vanzelf uit op rechten. De universiteit van Tilburg was in '68 omgedoopt tot Karl Marx Universiteit, vanwege de democratiseringsgolf. Ik zat zelf in bestuursorganen en vond het prachtig om mee te maken. In die tijd kwam ik voor het eerst in aanraking met politiek: mijn kamerverhuurder nam me mee naar een PvdA-bijeenkomst. En ook de Vietnamdemonstraties en de inval van de Sovjet-Unie in Tsjechoslowakije maakten me politiek bewust.”

In het jaar van zijn afstuderen keert Jan terug naar het ouderlijk huis in Zevenbergen. Hij solliciteert als jurist en doet vrijwilligerswerk voor jongeren. Daarvoor moet hij vaak in het buurthuis zijn. Daar leert hij Riet kennen.

1957 – 1963: Gymnasium

In Roosendaal volgt Jan aan het Norbertuslyceum het gymnasium. “Frans en klassieke talen waren mijn favoriete vakken. Ik kon lek-

ker wegdromen in die verhalen uit de Oudheid. Ik was vooral een hardwerkende scholier. Dat was de norm thuis: je best doen. Dus dat deden mijn broers en zussen ook.” Als Jan 15 jaar is, overlijdt zijn moeder na een langdurige ziekte. Al jaren heeft het gezin in onzekerheid verkeerd over wat moeder mankeert. Voortdurend is er angst of ze in leven blijft. De puber Jan vindt het vreselijk om zijn moeder te verliezen. Maar nu achteraf zou hij niet weten of die ervaring bepalend is geweest voor zijn levensloop of karakter.

Een andere sterke herinnering: “Mijn vader, overtuigd KVP'er, was zeer geïnteresseerd in politiek. Hij las dagblad *de Tijd* en *de Volkskrant*. Op de radio beluisterde hij de Kamerdebatten. Dus we hoorden de stemmen van Den Uyl, Vondeling en Van Agt. Verhitte huiskamerdiscussies gaf dat niet, maar hij stimuleerde ons het nieuws te volgen. Mijn vader bracht mij ook liefde bij voor klassieke muziek. Die heb ik nog steeds voor Barok, Bach, Gregoriaans.”

Pa De Wit is als hoofd van lagere school St. Joseph tevens vraagbaak in het dorp, dirigent van het kerkkoor én voorzitter van de culturele Kring. Die haalt gevestigde namen naar Zevenbergen, zoals Wim Sonneveld, het Nederlands Kamerkoor en meer amusement met inhoud. Van popcultuur moet hij niets hebben. Die wiegende heupen van Elvis Presley vindt hij een gruwel. Dus naar popmuziek luistert Jan dan maar stiekem.

1945 – 1957: kinderjaren

Jan groeit op in Zevenbergen. Als tweede van vier jongens en twee meisjes. Het gezin woont naast de school. Jan: “Fijne omgeving om op te groeien, zo'n dorp met 9 duizend inwoners. Ik deed gewone kinderdin-gingen, was geen opvallend jongetje. Braaf, he? Voetballen op de markt. Ravotten op boerderijen van vriendjes, spelen in de hooiberg. De watersnoodramp van 1953 is voor mij onvergetelijk. Er lag een groot stuk van Zevenbergen onder water. De markt lag hoog en bleef droog. Daar verzamelden zich van heinde en ver mensen met schoppen op de rug. Soldaten kwamen in groten getale met voertuigen en ander indrukwekkend materieel om het water tegen te houden. Ik was toen écht bang. Wat ging er gebeuren? Ik zag in het water dode beesten drijven met opgezette buiken.” Altijd wind. Altijd regen. Ook dat is onlosmakelijk verbonden met zijn jeugd. “Fietsen door de weilanden. Altijd tegenwind. Had op 10 mei 1945 mijn geboortewieg niet gestaan in West-Brabant, maar in een streek met vriendelijk klimaat dan was ik als advocaat en politicus wellicht minder volhardend geweest.”

TEKST: ANTHONIE VERMEER
FOTOGRAFIE: ALEX WOLF



Hier begon Jan's actielevens: aan de Kerkraderweg in Heerlen. “Dit stoplicht hebben we in 1973 afgedwongen door de weg te bezetten.”

VAN ZETEL NAAR WIEG

SP

NEDERLAND WIL MINDER BRUSSEL



4 JUNI EUROPESE VERKIEZINGEN: STEM SP!